

URIIS 2026 anjak penyelidikan universiti jadi pelaburan negara

• Malaysia berada di tangga ke-34 daripada 139 ekonomi dalam Global Innovation Index 2025 dan kedua dalam kalangan ekonomi berpendapatan sederhana tinggi

• URIIS beri tumpuan kepada 9 sektor strategik termasuk keterjaminan makanan, penjagaan kesihatan, AI, semikonduktor, pembuatan maju, teknologi hijau, mobiliti, pertahanan dan biodiversiti

Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi), Universiti Utara Malaysia (UUM)

Oleh Prof Dr Ram Al Jaffri Saad
bhrencana@bh.com.my

Malaysia tidak kekurangan penyelidik, universiti, paten atau idea. Cabaran lebih besar ialah bagaimana hasil penyelidikan dapat keluar daripada makmal, melepasi peringkat prototaip, menarik pelaburan, memasuki pasaran dan akhirnya berkembang menjadi teknologi, perusahaan serta penyelesaian yang mencipta nilai kepada negara.

Inilah latar melahirkan Sidang Kemuncak Pelaburan Penyelidikan dan Inovasi Universiti (URIIS) 2026. URIIS ialah inisiatif Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) yang menghimpunkan universiti, penyelidik, industri, pelabur, syarikat modal teroka, usahawan dan pembuat dasar dalam satu ekosistem.

Menteri Pendidikan Tinggi, Datuk Seri Dr Zambry Abd Kadir, merumuskan matlamatnya sebagai usaha menghubungkan ilmu kepada pelaburan, penyelidikan kepada industri dan inovasi kepada impak sebenar masyarakat.

URIIS bukan muncul secara tiba-tiba. Asasnya dibina melalui prapelucon ketika Festival Idea Putrajaya 2025 apabila KPT mula meletakkan universiti sebagai destinasi strategik pelaburan penyelidikan dan inovasi.

Agenda ini kemudian diperkukuh melalui keterlibatan pemodal teroka, industri dan kepimpinan universiti bagi mengatasi masalah yang sering disebut sebagai 'valley of death', iaitu keadaan apabila penyelidikan yang baik gagal bergerak ke pasaran kerana kekurangan modal, rakan industri atau laluan pengkomersialan.

URIIS 2026 dirasmikan Timbalan Perdana Menteri, Datuk Seri Dr Ahmad Zahid Hamidi, di Pusat Dagangan Dunia Kuala Lumpur (WTCKL), kelmarin, membawa usaha itu ke peringkat lebih nyata. Majlis perasmian turut menyaksikan peluncuran Garis Panduan Industry on Campus (IoC) dan pertukaran memorandum persefahaman, menunjukkan URIIS tidak terhad sebagai ruang perbincangan semata-mata.

Malah asas cuba diselesaikan URIIS cukup jelas. Menurut Zambry, Malaysian R&D Commercialisation Portal merekodkan lebih 500 paten yang dipadankan, bernilai melebihi RM2 bilion, dengan lebih 120 misi aktif. Namun, persoalan terpenting ialah berapa banyak daripada itu akhirnya benar-benar menjadi produk, syarikat dan penyelesaian yang digunakan masyarakat.

Di sinilah pendekatan URIIS berbeza daripada persidangan penyelidikan konvensional. Kejayaannya tidak seharusnya diukur berdasarkan jumlah kertas kerja, rerusai atau peserta, tetapi melalui pelaburan diperoleh, teknologi dilesenkan, projek rintis dilaksanakan, kerjasama terbentuk dan inovasi berjaya dibawa ke pasaran.

Ahmad Zahid pula meneguhkan apa disebut sebagai 'missing middle'. Malaysia sudah mempunyai bakat, infrastruktur, penyelidikan dan pelaburan, tetapi terlalu banyak teknologi masih tersekat antara penyelidikan dengan projek rintis, antara projek rintis dengan pengkomersialan dan antara pengkomersialan dengan skala pasaran.

Malaysia berada di tangga ke-34 daripada 139 ekonomi dalam Global Innovation Index 2025 dan kedua

URIIS 2026 menghimpunkan universiti, penyelidik, industri, pelabur, syarikat modal teroka, usahawan dan pembuat dasar dalam satu ekosistem di WTCKL, kelmarin.
(Foto Nabila Adlina Azahari / BH)

dalam kalangan ekonomi berpendapatan sederhana tinggi. Ini menunjukkan asas inovasi negara kukuh; cabarannya ialah menukar kekuatan itu kepada output ekonomi.

Tiga anjakan yang diketengahkan dalam URIIS wajar diberi perhatian.

Pertama, daripada geran kepada modal. Geran kerajaan kekal penting bagi penyelidikan asas dan bidang strategik, tetapi teknologi yang sudah menunjukkan potensi memerlukan modal industri, pelabur dan laluan pasaran untuk berkembang. Kerajaan boleh membiayai penemuan, tetapi tidak mungkin menanggung semua tahap penskalaan.

Kedua, daripada output penyelidikan kepada penyelesaian masalah sebenar. Penerbitan, paten dan prototaip tetap penting, tetapi nilainya lebih tinggi apabila dapat menangani keterjaminan makanan, kesihatan, tenaga, automasi dan produktiviti. Kawasan luar bandar juga dicadangkan sebagai ruang menguji inovasi seperti kesihatan digital, tenaga boleh baharu, teknologi air dan logistik pintar.

Ketiga, daripada bakat kepada perusahaan dan pemilikan. Malaysia sudah lama menjadi sebahagian penting rantai bekalan global, khususnya elektrik dan elektronik, semikonduktor serta pembuatan maju.

Langkah berikutnya adalah memastikan lebih banyak pengetahuan tempatan menghasilkan harta intelek Malaysia, teknologi Malaysia dan syarikat Malaysia. Gagasan ini dirumuskan melalui tiga perkataan, iaitu Create, Commercialise dan Own.

Bukan terhenti peringkat percubaan

Perbincangan dalam Sesi Pleno URIIS turut mengukuhkan hala tuju berkenaan. Ketua Setiausaha KPT, Datuk Dr Aminuddin Hassim menegaskan penyelidikan universiti perlu bergerak seiring dengan keutamaan pembangunan negara, bukan terhenti pada peringkat percubaan.

Menteri Kewangan II, Datuk Seri Amir Hamzah

Azizan pula mengaitkan agenda penyelidikan universiti dengan sektor strategik di bawah Pelan Induk Perindustrian Baharu (NIMP), Strategi Semikonduktor Nasional (NSS) dan Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Nasional (NETR). Ini selari dengan keutamaan KPT untuk memperkukuh ekosistem pengkomersialan dan teknologi sebagai sebahagian agenda pembangunan pendidikan tinggi.

Menteri Komunikasi, Datuk Seri Fahmi Fadzil, pula menekankan kepentingan keterhubungan digital sebagai asas kepada penyelidikan dan inovasi, termasuk bagi membolehkan penyelesaian diuji di kawasan luar bandar.

Ini penting kerana penyelidikan masa depan tidak boleh berlaku hanya dalam makmal, ia perlu bergerak ke lapangan, berinteraksi dengan industri dan diuji dalam keadaan sebenar.

URIIS sendiri memberi tumpuan kepada sekurang-kurangnya sembilan sektor strategik termasuk keterjaminan makanan, penjagaan kesihatan, kecerdasan buatan (AI), semikonduktor, pembuatan maju, teknologi hijau, mobiliti, pertahanan dan biodiversiti.

Diharapkan selepas berakhirnya URIIS, universiti akan lebih tangkas dalam pengurusan harta intelek, pelesenan dan pembentukan spin-off, industri akan datang ke universiti bagi membawa masalah sebenar untuk diselesaikan bersama dan pelabur akan melihat penyelidik sebagai inovator dan bakal rakan perniagaan.

Sekali gus ukuran universiti pada masa hadapan akan dikaitkan dengan berapa banyak teknologi digunakan, berapa syarikat dilahirkan, berapa pelaburan ditarik, berapa pekerjaan diwujudkan dan berapa banyak masalah rakyat berjaya diselesaikan.

Inilah aspirasi sebenar URIIS, iaitu memastikan ilmu Malaysia tidak berhenti sebagai pengetahuan, tetapi berkembang menjadi pelaburan, perusahaan, teknologi dan nilai yang dimiliki negara.